

Sposoby oceniania osiągnięć edukacyjnych i wymagania edukacyjne z przyrody w klasie 4 w roku szkolnym 2026/2027

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów z przyrody odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego, statutem szkoły oraz zasadami oceniania przyjętymi w szkole. Kryteria oraz sposoby oceniania są przedstawiane uczniom na początku roku szkolnego.
2. Zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów określają obowiązujące przepisy prawa oświatowego, w szczególności ustawa o systemie oświaty oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, z późniejszymi zmianami.
3. Osiągnięcia edukacyjne uczniów z przyrody są sprawdzane w szczególności poprzez:
 - sprawdziany, kartkówki
 - odpowiedzi ustne,
 - rozwiązywanie ćwiczeń, kart pracy podczas lekcji,
 - samodzielną pracę ucznia,
 - projekty i zadania problemowe,
 - aktywność podczas zajęć zarówno w klasie jak i w terenie,
 - udział w konkursach i dodatkowych formach pracy,
 - inne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności wynikające ze specyfiki przedmiotu.
4. Sprawdziany i inne zaplanowane formy pisemnego sprawdzania wiadomości są zapowiadane z odpowiednim wyprzedzeniem, zgodnie z zasadami określonymi w statucie szkoły.
5. Przed wykonaniem zadania, pracy pisemnej lub innej formy sprawdzania wiedzy uczniowie są informowani o zakresie sprawdzanych wiadomości i umiejętności, ale również w miarę potrzeb, o kryteriach oceniania.
6. Przy ocenianiu z przyrody uwzględnia się przede wszystkim stopień opanowania wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych.
7. Osiągnięcia ucznia mogą być oceniane w formie stopnia lub informacji zwrotnej, zgodnie z przyjętymi w szkole zasadami oceniania.
8. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przyrody opracowano na podstawie obowiązującej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej oraz realizowanego programu nauczania przyrody.

9. Wymagania na poszczególne oceny

DZIAŁ/ OBSZAR	2-DOPUSZCZAJĄCY	3-DOSTATECZNY	4-DOBRY	5-BARDZO DOBRY	6-CELUJĄCY
SPOTKANIA Z PRZYRODĄ. W TERENIE I NAJBLIŻSZYM OTOCZENIU MATERIA I JEJ PRZEMIANY. PLANETA ZIEMIA. ŚRODOWISKO ŻYCIA ORGANIZMÓW. CZŁOWIEK W ŚRODOWISKU.	Uczeń: -rozpoznaje podstawowe elementy przyrody żywej i nieożywionej oraz zna podstawowe zmysły i narządy zmysłów człowieka; -zna przeznaczenie podstawowych przyrządów przyrodniczych, takich jak lupa, kompas, termometr i taśma miernicza, oraz stosuje zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji i doświadczeń; -potrafi prowadzić proste obserwacje pod kierunkiem nauczyciela oraz odczytywać podstawowe informacje z ilustracji, tabel i schematów; -rozpoznaje wybrane rośliny, zwierzęta, grzyby, skały i składniki gleby oraz wskazuje przykłady wód występujących w najbliższej okolicy; -zna podstawowe zasady ochrony przyrody i właściwego zachowania podczas obserwacji środowiska; -zna pojęcie materii, rozpoznaje trzy podstawowe stany skupienia i podaje przykłady ciał stałych, cieczy oraz gazów. -wymienia podstawowe właściwości substancji i zna zasady bezpiecznego obchodzenia się z nimi; -wymienia planety Układu Słonecznego, kontynenty i oceany, rozpoznaje kierunki geograficzne oraz wyjaśnia pojęcia mapy, globusa i podstawowych ruchów Ziemi; -rozpoznaje podstawowe środowiska życia organizmów, ich potrzeby, przystosowania oraz zależności od środowiska; -rozpoznaje wpływ działalności człowieka na środowisko, zna zasady jego ochrony, podaje przykłady zasobów przyrody i rozumie znaczenie segregowania odpadów.	Uczeń: -wyjaśnia, czym jest przyroda, rozróżnia elementy żywe i nieożywione oraz wymienia podstawowe czynności życiowe organizmów; -przyporządkowuje zmysły do odpowiednich narządów, zna podstawową rolę mózgu oraz dobiera przyrządy do określonych obserwacji; -zna etapy prowadzenia obserwacji, sposoby dokumentowania, odróżnia fakt od opinii, formułuje proste pytania badawcze i zna pojęcie hipotezy; -korzysta z podręcznika jako źródła informacji oraz wykonuje proste obserwacje terenowe z wykorzystaniem odpowiednich przyrządów; -rozpoznaje podstawowe gatunki roślin, zwierząt i grzybów, opisuje ich cechy i środowiska życia oraz zna podstawowe rodzaje skał i ich właściwości; -wymienia składniki gleby, wyjaśnia jej znaczenie dla organizmów, rozróżnia wody stojące i płynące oraz wskazuje źródła zanieczyszczeń środowiska i sposoby jego ochrony; -wyjaśnia pojęcia: materia, substancja i ciało fizyczne, rozróżnia je oraz charakteryzuje podstawowe stany skupienia materii; -opisuje podstawowe właściwości substancji, wyjaśnia zmiany stanów skupienia oraz rozpoznaje przemiany fizyczne występujące w życiu codziennym; -wykonuje proste doświadczenia zgodnie z instrukcją oraz potrafi wskazać i opisać ich podstawowe obserwacje.	Uczeń: -wyjaśnia zależności między elementami przyrody żywej i nieożywionej, charakteryzuje czynności życiowe organizmów oraz rozumie ograniczenia ludzkich zmysłów; -uzasadnia potrzebę stosowania przyrządów pomiarowych, samodzielnie planuje proste obserwacje, formułuje pytania badawcze i hipotezy oraz wyciąga wnioski na podstawie wyników, odróżnia fakty od opinii, dokumentuje wyniki obserwacji i korzysta z kilku wskazanych źródeł informacji; -charakteryzuje środowisko przyrodnicze najbliższej okolicy, rozpoznaje organizmy na podstawie ich cech i przystosowań oraz potrafi je porównywać, opisuje właściwości skał, gleby i wód występujących w najbliższej okolicy, wyjaśnia znaczenie gleby oraz wskazuje przyczyny i skutki zanieczyszczeń środowiska; -samodzielnie prowadzi proste obserwacje, zapisuje ich wyniki oraz wskazuje działania służące ochronie przyrody i środowiska; -opisuje i porównuje właściwości substancji, rozróżnia ciało fizyczne i substancję oraz wyjaśnia zachowanie cząsteczek w różnych stanach skupienia; -wyjaśnia wpływ temperatury na stan skupienia, opisuje topnienie, krzepnięcie, parowanie i skraplanie oraz odróżnia przemianę fizyczną od chemicznej, podczas której powstaje nowa substancja; -planuje proste doświadczenia dotyczące właściwości substancji, formułuje wnioski oraz posługuje się mapą i globusem, określając położenie obiektów i wyjaśniając powstawanie dnia i nocy oraz pór roku; -porównuje warunki życia w różnych środowiskach, wyjaśnia wpływ światła, temperatury i wody na organizmy, rozpoznaje zależności między organizmami oraz wyjaśnia wpływ działalności człowieka na środowisko, w tym znaczenie racjonalnego korzystania z zasobów, ograniczania odpadów i recyklingu.	Uczeń: -samodzielnie formułuje problem i pytanie badawcze, hipotezę oraz wnioski, planuje obserwacje i doświadczenia, interpretuje wyniki oraz ocenia wiarygodność źródeł informacji, rozumie ograniczenia ludzkich zmysłów, samodzielnie określa położenie obiektów, analizuje zmiany długości i kierunku cienia oraz bezpiecznie planuje wycieczkę terenową; -szczegółowo charakteryzuje środowisko najbliższej okolicy, rozpoznaje organizmy, określa ich potrzeby i przystosowania oraz wyjaśnia zależności między organizmami a środowiskiem, rozpoznaje i opisuje skały, glebę, wodę i powietrze, wyjaśnia ich właściwości oraz znaczenie dla organizmów; -samodzielnie prowadzi obserwacje terenowe, korzysta z atlasów i kluczy, dobiera przyrządy, analizuje zebrane informacje i formułuje wnioski, szczegółowo charakteryzuje i porównuje właściwości substancji oraz wyjaśnia zależność między temperaturą a zmianami stanów skupienia; -opisuje topnienie, krzepnięcie, parowanie i skraplanie, podaje przykłady tych przemian w przyrodzie oraz rozpoznaje przemiany fizyczne, samodzielnie planuje doświadczenia, przewiduje ich wyniki, analizuje rezultaty oraz odczytuje informacje z tabel, schematów i prostych wykresów, samodzielnie odczytuje i interpretuje mapy, posługuje się skalą i siatką geograficzną oraz wyjaśnia następstwa ruchów obrotowego i obiegowego Ziemi; -analizuje zależności między środowiskiem a organizmami oraz pozytywny i negatywny wpływ człowieka na środowisko, uzasadnia potrzebę ochrony zasobów, recyklingu i ograniczania zanieczyszczeń oraz proponuje działania proekologiczne.	Uczeń: -samodzielnie projektuje proste badania przyrodnicze, formułuje pytania i hipotezy, porównuje wyniki oraz dostrzega błędy i ograniczenia badań, krytycznie analizuje informacje z różnych źródeł, ocenia ich wiarygodność i łączy wiedzę z różnych dziedzin do wyjaśniania problemów przyrodniczych. -twórczo wykorzystuje wiedzę o najbliższym środowisku, samodzielnie prowadzi obserwacje terenowe, rozpoznaje organizmy oraz analizuje zależności między organizmami i środowiskiem, porównuje różne środowiska, przewiduje skutki zachodzących w nich zmian oraz samodzielnie formułuje problemy, pytania i wnioski na podstawie obserwacji; -szczegółowo wyjaśnia właściwości substancji i przemiany stanów skupienia, rozpoznaje i opisuje przemiany fizyczne oraz stosuje wiedzę o materii w nowych i nietypowych sytuacjach, samodzielnie projektuje doświadczenia dotyczące materii, przewiduje ich wyniki, analizuje dane przedstawione w tabelach, schematach i wykresach oraz formułuje poprawne wnioski. -samodzielnie analizuje różne mapy, sprawnie posługuje się skalą i siatką geograficzną oraz rozwiązuje nietypowe zadania dotyczące położenia na Ziemi; -szczegółowo wyjaśnia następstwa ruchów Ziemi, łączy je z obserwowanymi zjawiskami oraz rozwiązuje złożone problemy dotyczące Ziemi, analizuje zależności między organizmami i środowiskiem, wyjaśnia ich przystosowania, przewiduje skutki zmian oraz proponuje sposoby ochrony środowiska; -samodzielnie analizuje wpływ człowieka na środowisko, przewiduje skutki jego działań, proponuje rozwiązania proekologiczne, racjonalnie gospodaruje zasobami i wykorzystuje wiedzę przyrodniczą w codziennym życiu.

Uwaga: wymagania na wyższy poziom zakładają opanowanie wymagań poziomów wcześniejszych.